

Iacobi Menochij

C. de fideiussu. stricti iuris, non se extat ad maiorem sumnam, quam ad promissam. l. quidquid astringenda est, de verb. oblig. & scribunt doctores ibi, & accedunt Se. cinis sen. in consil. 18. col. 1. lib. 1. Decius in consil. 43. nu. 8. in consil. 55. col. 1. & in consil. 697. nu. 2. & 3. & Parisius in consil. 32. nu. 9. & 10. lib. 1. cūm dixerunt t̄ stipulationem intelligi, vt facta est, & idē nō admittere extēsiōnē de re ad rem, nec de persona ad personam, nec de casu ad casum. Et à fortiori confert, 23 quod fideiussor, t̄ qui in iudicio fideiussi de iudicato soluendo pro certa summa, vel causa, non teneat vltra sumnam illam, vel causam. l. cūm apud ff. iudicatum solui, & post alios scribunt Alcia. in resp. 102. num. 4. Craueta in consil. 287. nu. 1. Vincentius Fracūs in decil. 208. & Thelaurus in decil. 202. nu. 12. certum erāt Littam fideiussisse pro Bassō pro summa illa centenariorū sex milliū aris, & stanei vendita à Placentia Bassō anno 1575. die 6. mensis Maij tantummodo; & non pro illa vendita diei noni mensis Martij eiusdem anni, qua fuit centenariorū quatuor mille, & quinque centū. Et proprieat illa iudicialis confessio facta à Litta anno 1580. mense Februario, respōdendo petitionibus Placentiæ, quod fideiussor exirerit Bassi, intelligitur de fideiussione prædicta pro illa summa centenariorū sex milliū. Imò si dixisset, se pro duabus illis venditionibus fideiussisse, appareret confessio erronea, & non attendenda, ex quo chygraphum à Litta scriptum, & à Placentia acceptatum, approbatumq; manifestè ostendat contrarium. Errōrem t̄ autem probari, quando demonstratur, rem alteri se habere, scribunt omnes in L. error. C. de iuris, & facti ignor. Nec repugnat quod dicitur in motiuis, Littam confessum fuisse, se fideiussisse pro omni summa aris, & stanei recepta à Pelizzonu nomine Bassi, dū ipse Litta admisit, & approbavit cum Bassō libros receptionum dicti Pelizzoni. Nam responderet primò, approbationem dicitur librorum Pelizzoni factam singula singulis referendo, hoc est, Bassus approbavit pro ea quantitate, quam emerat: Litta verò pro illa, pro qua fideiusserat, scilicet pro sex millib⁹ centenarijs. Respondetur & secundò, confessionem factam à Litta, approbando libros, & calculos fuisse factam anno 1590. arque ita post octo annos à die, quo Seluatorinus emit dictum redditum Cameralē, quo fit 25 vt dicta Litta confessio t̄ nocere minimè possit dicto Saluatorino. Ita in specie, & claris his terminis decidit Surdus in decisione 256. numero 8. qui multis comprobavit. Et accedunt Craueta in consil. 482. numero 5. lib. 3. Pancirolus in consil. 96. nu. 4. Surdus in decisione 72. numero 9. & Hundede. in consil. 17. numero 21. lib. 2. allegati in motiuis. Constat itaque, Littam fideiussisse pro Bassō erga Placentiam pro summa sex milliū centenariorū aris, & stanei tantū, cuius pretium fuit librarum ducentum quinquaginta octo mille. Placentia autem accepit à Bassō libras quatuor centum octingēta millia, & quingenta octua ginta nouem: sicuti calculator Rulca attestatus est sua in relatione. Quæ quidem pecunia quantitas confetur soluta t̄ à Bassō prius, & ante omnia in causam diuiriorem, nempe pro qua exitit fideiussor Litta; sicuti probant. l. 1. & l. 4. in fine, ff. de solutio. & scribunt doctores, quos retuli, & sectus sum in lib. 2. de arbitriis iudicium. casu 493. numero 8. & in commentarijs de præsumptionibus lib. 3. præsumpt. 136. numero 8.

Quarò admissio citra veri præiudicium, quod Litta Bassi fideiussor promiserit, arque intercesserit pro ipso Bassō prō omni emptione aris, & stanei à eis empti à dicto Placentia; adhuc tamē dicendum est, sententiam latam pro ipso Placentia non esse exequendam

- 1 Caducitatē non posse declarari in emphyteusi profana, nisi post triennium.
- 2 Canonem legitimē fuisse solutum teneri emphyteutam probare.
- 3 Canonem nulli nisi directo solui debere, vel habenti speciale mandatum.
- 4 Depositum ut profit deponenti, fieri debere integrē, suo tempore, & suo loco.
- 5 Depositum non fieri die feriata in honorem Dei.
- 6 Caducitatē non existari, nisi fiat depositum integrē.
- 7 Depositum causa existāde caducitatē, fieri debere per mandatarium speciale.
- 8 Mandatum ad soluendum non probari ex verbali productione.
- 9 Emphyteutam soluendo partem canonis, non emitare caducitatē.
- 10 Canonem à pluribus debitum diuīsim per particulas solutum pro anno, non stringi ad existādam caducitatē.
- 11 Caducitatē locum non esse ubi ex cursu triennij unius anni saltē census solutus est.
- 12 Caducitatē ob pacta non seruata, non dici possum.
- 13 Caducitatē declarationem non esse odio possum.
- 14 Secretarium Senatus teneri ad damna ob dolum adhibitum circa Decreta Senatus.
- 15 Damni occasionem dantem, ad damnum teneri.

F A

Consilium MCLXXXVII.

161

FACTI SPECIES.

Anno 1476. die 7. Iulij Dominicus, & fratres de Cisate in emphyteusim perpetuam concesserunt Alexandro Vicecomiti, & alijs duas partes ex tribus totius territorij Albaredi, ultra, & citra Padum agri Papensis, sub annua prestacione libra rum 250. soluendarum in quolibet festo Paschalis Resurrectionis, incipiendo primam solutionem in festo Paschatis anni 1477. adistro pacto his verbis scripto.

Item conuenerunt, quod si prædictus D. Alexander conductor, & emphyteuta, vt supra, cessauerit, in solutione prædicti facti libellarij per annos duos continuos post aliquem terminum soluendi, quin integrè soluerit dictum factum libellarij, vt supra, quod cadat, & cedidisse intelligatur à præsenti inuestitura, &c.

Præsupponitur etiam, maiorem partem istius facti, nempe pro summa libra. 155. 10. peruenisse in Italianum de Platibus, qui à Comitibus Scaramuccijs successoribus dicti Alexandri primi inuestiti successerunt, recognitus fuit, medianibus multis solutionibus dicti canonis.

Anno 1601. die 20. Novembri, prædicti Comites, soluerunt (sic ipsi afferunt) Bosio procuratori dictorum de Platibus libras octuaginta nouem cum dimidia, causa dicti canonis, & pensionis.

Anno 1602. 8. Febrarij. Ludovicus, & fratres de Platibus heredes dicti Iuliani, vendiderunt Praesidi Menochio, dictū factū libellarij lib. 155. 10. fecerunt & etiam ceſionē de summa libra. 440. 10. sibi debita per dictas Scaramuccijs, occasione factorum amorum duorum, & mensū decem citrā curforum usque ad diem dictę vēditionis, nēpē pro annis 1600. 6. 1. & mensib⁹ decem, cursis à festo Paschatis 1601. usque ad diem 8. Febrarij 1602. quo celebratus fuit contractus dicta vēditionis, & demum ceſionem fecerunt de iure proteſtandi caducitatē contradictos Comites, & prout latius in dicto instrumento vēditionis continetur.

Eodem anno 1602. die 27. Martij, Ioannes Maria Balconus procurator Comitum Scaramuccijs fecit depositum coram Pretore Papia, citato Ioanne Francisco Bosio procuratore fratrum de Platibus, obtulit libras. Sexaginta sex.

Eodem anno, die 28. Martij mandato Cap. Iust. inſante Praeside, denunciatur prædictis Comitibus Herculi, & Alphonſo, ac Iuliae Vicecomitibus Scaramuccijs, emphyteusis acquisitione, & ceſiones prædictae.

Eodem anno die 2. Maij. Comites prædicti, mediante persona lo. Baptista Fabae eorum procuratoris, citato Praeside coram Cap. Iust. offerunt soluere lib. 155. 10. in causam, & pro solutione factorum annorum duorum, scilicet 1601. & 1602. computato tamen dicto deposito facto coram Praetore Papia, sub die 27. Martij eiusdem anni, & in contumaciam ipsius Praesidis dictas libras 155. 10. actu depoſuerunt.

Anno ipso 1602. 12. Iunij. Ioannes Menochius filius, & procurator dicti Praesidis petiit, citatis dictis emphytentis coram prædicto Gap, sibi concedi præceptum apprehendendi dicta bona emphyteutica, tanquam devoluta ad ipsum Praesidem, attenta caducitate causata, & protestata, ob non solutum canonem per tantum tempus, quod locus fuit ipsi caducitati; ex forma pactorum appositorum in dicto instrumento emphytentico.

Eodem die, Comites opposuerunt contra petitio- nem Praesidis, solutionem dictarum librarum 89. 10. & depositum lib. 66. cui quidem exceptione fuit replicatum nomine Praesidis, solutionem illam lib. 89. 10. ac etiam illud depositum lib. 66. multis de causis non prodefesse dictis Comitis.

Nunc de pluribus dubitari contingit.

Primo ambiguit, an ex conuentione, & pacto inter dominum directi, & emphytentias, actum fue- rit, quod si emphyteuta cessauerint per triennium, vel potius per biennium in solutione canonis priuenterit suo iure?

Secundo dubitatur, an dicti Comites emphyteuta probauerint ritē, & recte solutiones canonis à se allegatas?

Tertio admissio curia veri præiudicium, quod Co- mites probauerint dictam solutionem, & dictum depositum; an ex eis emitare possint ipsi Comites emphytentis caducitatem?

Quarò admissio, quod perdictam solutionem, dictumq; depositum, tamquam factam separatim, emitare non possint dicti Comites priuationem emphyteusis, an saltē iungi simul, & (vt nostri lo- quuntur) coaceruari valeat ad constitendum solu- tionem unius anni, ut dici possit, ipsos Comites emphytentas non cessasse per biennium, sed per annum unum tantum?

Initium à Domino.

CONSILIVM MCLXXXVIII.

De prima dubitatione paucis agendum est, cùm clara sint verba conuentione, & parti sic scripta. Quod si prædictus D. Alexander conductor, & emphyteuta celsaue rit in solutione prædicti facti libellarij per annos duos continuos post aliquem terminum soluendi, quin integrè soluerit, &c. Celsatio itaque biennalis sufficit, ad causandam caducitatem. Quo autem tempore incipiat currere hoc biennum, dubitatio aliqua videtur; quia illa verba, post aliquem terminum soluendi, vi- dentur includere annum iam decutsum solutionis fi- dae, quæ adhuc facta non sit: atque ita celsationem el- se debere triennalem. Sed verius est, dicta verba, post aliquem terminum soluendi, else sic exponenda, soluendi, hoc est solutionis facta: alioqui pactum nihil operaretur; cum iure communī fatis clare ficiū sit, in emphyteusi ſaculari, & priuata, requiri celsationē triennalem, vt declarari possit caducitas. ¶ l. 2. C. de iure emphyteuti. Et accedit, quod absurdā eſet interpretatione, & ad actum minimē deducibilis, si diceremus, biennum incipere debere currere post terminum soluendi, idest, non facta solutionis. Non enim ab actu

non